

Werk, inkomen, meedoen

Participatie en participatiewet
in de gemeenten Aa en
Hunze, Assen en Tynaarlo

Inspiraaknota

1 november 2019

1. Inleiding

De colleges van Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo hebben in september 2019 ingestemd met het concept van de kadernota "werk, inkomen, meedoen". Na de vaststelling is deze voor inspraak vrijgegeven. Hiervoor is een aantal adviesraden expliciet uitgenodigd om het college te adviseren. Dat zijn:

- De adviesraad sociaal domein van de gemeente Aa en Hunze
- De raad voor cliëntenparticipatie Assen van de gemeente Assen
- De Participatieraad Assen

Daarnaast zijn er reacties ontvangen van:

- FNV Lokaal Drentsche Aa

De ontvangen reacties worden in deze inspraaknota weergegeven, met de reactie van de colleges en een eventuele aanpassing aan de kadernota. Naast de inhoudelijke reacties die we hieronder per onderwerp presenteren, laten we de adviesraden en de FNV ook weten dat we met waardering van hun uitgebreide en onderbouwde advisering kennis hebben genomen en dat we hen van harte uitnodigen om de komende jaren met ons mee te blijven denken over nadere keuzes die we ongetwijfeld moeten maken.

2. Reacties

	<i>Ingekomen reactie</i>	<i>Reactie van het college</i>	<i>Gevolgen kadernota</i>
	De FNV heeft op basis van gesprekken geconcludeerd dat veel zaken rondom de uitvoering van de Participatiewet goed gaan. Voor een aantal punten vragen zijn echter aandacht:		
1	De kansen op werk zijn voor lager opgeleiden of ongeschoolden in het afgelopen jaar toegenomen. Toch lukt het nog steeds onvoldoende om mensen met een achterstand te plaatsen in reguliere banen.	De kansen op werk zijn inderdaad toegenomen. Dat geldt ook voor het aandeel van mensen dat vanuit de uitkering aan het werk is gegaan. Het is echter niet voor iedereen gelukt. Voor een deel omdat er geen reëel perspectief is, voor een deel omdat vraag en aanbod niet aansluiten. De gemeenten blijven zich door ondersteuning van werkzoekenden én beïnvloeding en ondersteuning van werkgevers inspannen zoveel mogelijk mensen regulier aan het werk te krijgen. Daar zijn de geformuleerde kaders op gericht.	nee
2	Er zijn mensen die aangeven dat "passend werk" door hen niet als passend wordt ervaren, maar dat zij dit werk moeten accepteren op straffe van een korting op de uitkering. Wat wordt verstaan onder passend werk en hoe wordt dit bepaald? En welke	In de Participatiewet staat dat mensen met een bijstandsuitkering elke vorm van "algemeen geaccepteerde" arbeid moeten accepteren. In de praktijk wordt rekening gehouden met de wensen en mogelijkheden van werkzoekenden. Dat hebben we ook expliciet opgenomen in de kadernota. Wel geldt dat men aan het werk moet	nee

	contracten krijgen mensen via iWerk aangeboden? Daar horen goed loon en goede arbeidsomstandigheden bij.	als men aan het werk kan. Arbeidsvoorwaarden voor mensen die bij of via iWerk aan het werk zijn op een beschutte werkplek zijn nu nog op basis van de CAO-ABU, waarbij we op onderdelen de cao Wsw volgen (salaris en reiskosten). Mogelijk komt er een landelijke cao voor beschut werk met specifieke arbeidsvoorwaarden. Daarnaast zijn er in Assen mensen aan het werk bij WERKPunt! Ook voor hen geldt de CAO-ABU, waarbij we de participatieschaal van de car-uwo volgen. Voor deze groep is overigens het streven om door te stromen naar reguliere banen, waarbij de arbeidsvoorwaarden deze doorstroming niet moeten belemmeren.	
3	Niet iedereen kan fulltime werken en heeft naast het loon een aanvullende uitkering. De verrekening van het loon met de uitkering verloopt niet altijd soepel, wat stress oplevert.	Het klopt dat dit in de praktijk soms complex is. WPDA zet zich in om dit zo soepel mogelijk te laten verlopen.	nee
4	Mensen die worden geplaatst op een tijdelijke werkervaringsplaats hebben begeleiding nodig. Er moet voldoende begeleiding zijn op de werkplek. Dat is nu niet altijd het geval. Daar zou de gemeente op in moeten zetten.	Begeleiding op de werkplek is inderdaad van belang. Wanneer mensen werkervaring opdoen binnen iWerk hebben we deze begeleiding zelf geregeld. Wanneer mensen werkervaring opdoen bij reguliere bedrijven, ligt de begeleiding zoveel mogelijk bij de werkgevers. Waar aanvullende begeleiding nodig is, willen we die ook bieden.	nee
5	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bieden van beschut werk. Het lukt echter niet iedereen om hiervoor in aanmerking te komen. Hier en elders dient meer aandacht te zijn voor maatwerk.	Gemeenten zijn inderdaad verantwoordelijk voor het bieden van beschut werk, maar doen niet de indicatie. Dat doet het UWV op basis van landelijke regels. Er vindt wel afstemming plaats tussen WPDA en UWV. Voor alle vormen van ondersteuning streven we naar maatwerk. Momenteel wordt er op landelijk niveau en binnen onze gemeenten gewerkt aan een soepeler overgang tussen instrumenten en het wegnemen van schotten. Daar doen wij actief aan mee en dit is opgenomen in de kadernota.	nee
	De Raad voor cliëntenparticipatie Assen is van oordeel dat de actualisatie met onderbouwde argumenten is opgesteld. Zij laat weten dat regelingen soms minder goed uitpakken voor individuele burgers. Zij plaatsen daarom een aantal opmerkingen.		
1	Aandachtspunten met betrekking tot uitvoering zijn conform punt 1 en 2 van de FNV met de toevoeging dat werken moet lonen (zoals in de nota staat),	Zie reactie bij 1 en 2 FNV. We realiseren ons dat niet voor iedereen werken loont. Dit heeft in de meeste gevallen te maken met landelijke regelingen. Door deelname aan het project "simpel switchen" en door financiële	nee

	maar dat betrokkenen dat niet zo ervaren.	coaching streven we ernaar om knelpunten die mensen ervaren bij de overstap naar betaald werk zoveel mogelijk te beperken.	
2	Blijf jobcoaches inzetten. Signaal vanuit werkzoekenden is dat men verschillen tussen coaches ervaart. RCPA staat achter resultaatafspraken. Gemeente moet wel blijven toezien en ingrijpen als de resultaten achterblijven.	Wij delen de opvatting over het belang van jobcoaching. We realiseren ons ook dat er verschillen tussen coaches bestaan. Deels is dat bewust (maatwerk) en deels onbewust (verschillen tussen medewerkers). WPDA werkt aan de professionalisering van jobcoaches en daarmee aan het verkleinen van de onbewuste verschillen. De prestatieovereenkomst is bedoeld als één van de sturingsinstrumenten van de gemeenten, zodat zij verantwoordelijkheid kunnen dragen voor de resultaten van de uitvoering van de Participatiewet.	nee
3	Advies om vrijwilligers die in georganiseerd verband vrijwilligerswerk doen, een vergoeding te geven van € 2 per uur.	Het (al dan niet) bieden van een vrijwilligersvergoeding vinden wij een zaak tussen de vrijwilligersorganisatie en de vrijwilliger. We zijn natuurlijk bereid om dit te stimuleren. Wanneer een vergoeding wordt verstrekt, wordt deze niet in mindering gebracht op de uitkering.	nee
4	Niet iedereen kan fulltime werken. Hoe zorgt de gemeente voor perspectief op inkomensverbetering.	Zie ook antwoord op vraag 3 van de FNV. We realiseren ons dat het ontbreken van inkomensvoortgang het krijgen of houden van werk in de weg staat. Als gemeente hebben we hier echter nauwelijks invloed op. Waar die invloed er wel is (bijvoorbeeld op het gebied van inkomensvrijlating) passen we die toe. Als het gaat om beschut werk, streven wij naar bescheiden maar goede arbeidsvoorwaarden.	nee
5	Maak gebruik van de mogelijkheden van de Participatiewet om statushouders (vooruitlopend op de nieuwe inburgeringswet) extra aandacht te geven, bijvoorbeeld door een intensieve (vak)taaltraining.	Het is de bedoeling om in 2020 (vooruitlopend op de nieuwe inburgeringswet) te starten met een intensivering van de ondersteuning van statushouders. Daarbij houden we rekening met het feit dat inburgeraars nu nog zelf verantwoordelijk zijn voor de (keuze en bekostiging) inburgeringscursussen.	nee
6	Zorg voor duidelijkheid over de regisseur.	Wat ons betreft hebben bewoners zoveel mogelijk zelf zeggenschap over hun eigen stappenplan. Daarnaast is er een professional die verantwoordelijk is voor de (regie op de) ondersteuning van de bewoner. In de kadernota hebben we de verantwoordelijkheden aangescherpt, waardoor de duidelijkheid wordt vergroot.	nee
7	Een aantal punten die ook in 2014 zijn genoemd: i. Onafhankelijkheid in advies en ondersteuning	De punten ii t/m iv hebben we in de voorgaande punten aan de orde gehad en zijn opgenomen in de kadernota. Voor punt i. geldt dat advies en ondersteuning van de werkzoekenden plaatsvindt	Nee

	ii. Maatwerk en passend werk iii. 1 regisseur, integraal iv. Menselijke maat, luisteren naar mensen en beleid op afstemmen	door professionals die een afweging maken tussen wensen en mogelijkheden van mensen, de kansen op de arbeidsmarkt en de verplichtingen vanuit de Participatiewet. We hebben er niet voor gekozen om voor de Participatiewet een vorm van onafhankelijk cliëntenadvies te organiseren. Wel is een klachtenprocedure binnen WPDA en kunnen werkzoekenden altijd een derde meenemen naar een gesprek. Uiteindelijk staat ook altijd de mogelijkheid open om bezwaar of beroep aan te tekenen.	
	De adviesraad Sociaal Domein Aa en Hunze heeft op een aantal punten kritiek, doet een aantal aanbevelingen en adviseert de gemeente op een aantal punten prestatieafspraken te maken.		
1.	De nota is meer een perspectiefnota dan een kadernota. Een duidelijk kader ontbreekt.	Wij zijn van mening dat er wel degelijk sprake is van een kadernota, waarin de raden formuleren binnen welke kaders de uitvoering van de Participatiewet moet plaatsvinden en welke doelen moeten worden behaald.	Nee
2.	De geformuleerde uitstroomdoelstelling is niet ambitieus.	We vinden de uitstroomdoelstelling gezien de veranderende kenmerken van mensen die een beroep doen op een uitkering ambitieus en realistisch. Op basis van de stand van zaken in een bepaald jaar (instroom en situatie op de arbeidsmarkt) formuleren we jaarlijkse doelen.	Nee
3	Werkgevers zijn van groot belang voor het realiseren van doelen. Er wordt beperkt beschreven hoe de ondersteuning aan werkgevers wordt verleend.	We zijn het eens met het belang van de rol die werkgevers spelen. We hebben daarom een extra passage opgenomen over de werkgeversdienstverlening. De ondersteuning van werkgevers bij het benutten van SROI maakt hier overigens deel van uit.	Ja
4	Er worden geen harde doelstellingen geformuleerd.	In de kadernota staan inderdaad globale doelen. Jaarlijks worden op basis van de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en het cliëntenbestand concrete resultaten geformuleerd. Deze worden vastgelegd in een prestatieovereenkomst.	Nee
5	Hoe wordt het doel "één gezin, één plan, één regisseur" gerealiseerd als alleen de Participatiewet door WPDA wordt uitgevoerd?	Op verschillende manieren willen we hiervoor zorgen: • Door WPDA regie te geven het volledige traject als het doel werk is (en van andere organisatie om hieraan bij te dragen); • Door van WPDA te vragen om ondersteuning vanuit de P-wet in dienst te stellen van dat ene plan als het doel zorg of participatie is;	Nee

		Door WPDA te verplichten om samen te werken met andere partijen in het sociaal domein;	
6	Beperkte aandacht voor gezondheid	Op verschillende punten is er (zij het soms indirect) aandacht voor gezondheid: - Het hebben van werk draagt bij aan een betere (mentale) gezondheid - Bij de ondersteuning naar werk houden we rekening met gezondheidsaspecten (bijvoorbeeld bij mensen met een arbeidsbeperking)	Nee
7	In de re-integratieverordening moet de gemeente straks het recht op jobcoaching regelen. Hoe gaat de gemeente dat doen? Wordt de uitvoering gemandateerd aan WPDA?	Het vaststellen van een verordening is een verantwoordelijkheid voor de gemeenteraad. De uitvoering ligt bij WPDA.	Nee
8	Wat gebeurt er als er geen overeenstemming is over de vraag of werk nog wel een reëel perspectief is	Die keuze komt tot stand in overleg met de werkzoekende. Mocht men er echt niet uitkomen, dan kan men een klacht indienen.	Nee
9	Maak expliciet dat WPDA gebruik moet maken van marktpartijen om de doelen te behalen	Wij geven de opdracht om de doelen te behalen aan WPDA. Het is aan haar om te bepalen welke partijen zij daarbij wil inschakelen. In de praktijk maakt WPDA overigens gebruik van (gespecialiseerde) uitzendbureaus en jobcoachorganisaties.	Nee
10	WPDA heeft veel vrijheid in de verantwoording. Is dat niet te ruim?	Wij stellen wel degelijk concrete prestatieafspraken vast waarover WPDA verantwoording moet afleggen. We realiseren ons echter ook dat ook de context waarin deze resultaten al dan niet zijn behaald van invloed zijn. Overigens is WPDA een organisatie van onze gemeenten en maken onze bestuurders deel uit van het bestuur van WPDA.	Nee
11	Advies over onderwerpen waarover prestatieafspraken gemaakt kunnen worden	Deze onderwerpen zullen we betrekken bij het opstellen van de prestatieovereenkomst.	Nee

3. Conclusie na behandeling van de inspraakreacties

De ontvangen inspraakreacties geven op één punt na (werkgeversdienstverlening) geen aanleiding tot aanpassing van de kadernota. Het grootste deel van de reacties heeft betrekking op zaken waar we ons in kunnen vinden. We kunnen daarover volstaan met een toelichting. Slechts op een enkel onderwerp hebben we aanpassingen niet doorgevoerd omdat we het niet eens zijn met het advies (vrijwilligersvergoeding, onafhankelijke cliëntadvies, expliciet maken van de opdracht om marktpartijen in te schakelen).